

MEOE: liburu egokia momentu egokian

ORAIN esaten da «Euskal Herriko kanta-zaharrak, erromantzeak, koplak Azkuek bildu zituen». Orain asko maitatzen ditugu literatur testu zahar horiek eta «txalo Azkueri», esaten dugu.

Eta egia da. Baina nondik eza-gutu genituen guk eta non ikasi genuen horiek maitatzen? *Mila Euskal Olerki Eder-en*. Azkue egon, egongo zen nonbait, baina gure eskuetara ez zen iristen.

Eta berdin Iparraldeko literaturarekin: euskaldunak «Frantzia» ere bazirela, bagenekien... Baina zeinek ikusi zuen inoiz hango testu bat, autore bat? Lehenengoak uste dut nik behintzat MEOE-n deskubritu nituela. Eta halako andanan, hori ziur, han aurkitu nituen lehenengo aldiz.

GURE iturririk inportanteena euskal poesian MEOE izan zen. Liburu inportantea, momentu inportantean. Eta alde guztietatik egokia. Antologia gisa oparoa: bapatean, ezer gabe geunden lekuan, lau mendetako euskal poesia jartzen zitzaigun eskuetan. Oso txukun editatua zetorren, katakonbetako kulturgintza lander hari ditzira eta dotorezia irabaziz presentzian. Hori ere inportantea izan zen. Gainera, Orixe hitzaurrean deklaritzen zenez (Orixe ez zen edozein), euskal poesiaren kalitate altua erakusten zuen, beste hizkuntzetakoaren lotsakizunik batere gabe.

ERDARAZKO literaturan ere *Las mil mejores poesias de la lengua castellana* izeneko antologia bat erabiltzen genuen orduan eskolan. Haren aldean MEOE-k ez zuen desmerezitzen.

Beraz, Onaindiak ez zigun tresna probetxugarri bat bakarrik eman, oso ona. Harrotasun piska bat ere bai. Bere obrarekin Aita Onaindiak euskaltzale mesprezatu, lotsakortuen kontzientzia jasotzen zuen, eta bazegoen orduantxe premia, bai obraren edukinagatik eta bai edizioaren elegantziagatik.

GAUZOK nekez ulertuko dira gaur, seguru asko, modu horretan. Baina horrelaxe ziren.

MEOE gerra osteko euskararen (literaturaren, poesiaren) garaipen inportante bat izan zen, momentu oso inportantean.

JOXE AZURMENDI
(Filosofo eta idazle)